

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru
modificarea și completarea Codului de procedură penală**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege
pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală

Prim-ministru

IURIE LEANCĂ

Contrasemnează:

Ministru afacerilor interne

Dorin Recean

Ministru justiției

Oleg Efrim

Vizează:

Secretarul general al Guvernului

Victor BODIU

Aprobată în ședința Guvernului
din

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

**pentru modificarea și completarea
a Codului de Procedură Penală**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică:

Articol unic. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 12-XV din 14 martie 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.104-110, articolul 477) cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 1

aliniatul (2) după cuvintele ”nici o persoană nevinovată să nu fie” se completează cu cuvintele ”privată ilegal sau nemotivat de libertatea sa,”.

aliniatul (3) după cuvîntul ”constrîngere” se completează cu cuvintele ”ori să fie victima încălcării drepturilor sale fundamentale.”

2. Articolul 3 după aliniatul (2) al se completează cu un nou aliniat (3) cu următorul cuprins”(3) Legea procesuală penală nouă poate avea efect retroactiv doar atunci cînd stabilește unele condiții mai blînde de aplicare a măsurilor procesuale de constrîngere. Caracterul retroactiv se stipulează în legea nouă.”

3. La Articolul 6 după punctul 25) se completează cu un nou aliniat cu următorul cuprins”25¹) mandat – act judecătoresc oficial eliberat în baza unei hotărîri judecătorești și care conține informație succintă despre dispozitivul hotărîrii și împuternicirile persoanei care acționează în temeiul acestui mandat”

4. La articolul 11
aliniatul (3) după cuvintele ”educațională specială,” se completează ”precum și prelungirea acestor măsuri,” iar cuvântul ”sau” după cuvântul ”arestare” se modifică cu cuvântul ”și”.
aliniatul (4) după cuvintele ”72 de ore” se completează cu textul ”, iar termenul total al arestării nu poate depăși 12 luni de la ziua reținerii și până la adoptarea sentinței de instanța de judecată în prima instanțe.”.
aliniatul (6) după cuvintele ”organul de urmărire penală” se completează cu cuvântul ”, procurorul”, iar cuvintele ”este obligată” se substituie cu cuvintele ”sunt obligați”
5. La articolul 18 aliniatul (1) cuvântul ”articol” se substituie cu cuvântul ”cod”.
6. La articolul 39 punctul 2) după cuvintele ”instanțele de apel” se completează cu textul ”și a hotărârilor, care, potrivit legii, nu pot fi atacate cu apel;”
7. La Articolul 40 după aliniatul (3) se completează cu un nou aliniat cu următorul cuprins ”(4) Demersurile cu privire la aplicarea măsurilor procesuale de constrângere și autorizarea măsurilor supuse controlului judiciar se examinează de instanța în raza teritorială a procuraturii care conduce sau exercită urmărirea penală”.
8. La articolul 52 aliniatul (1) punctul 12) textul ”cu excepția arestării preventive, arestării la domiciliu, liberării provizorii și ridicării provizorii a permisului de conducere a mijloacelor de transport ” se modifică cu cuvintele ”în limitele prevăzute de prezentul cod”
9. Articolul 66 aliniatul (2) punctul 21 se modifică și va avea următorul cuprins ”21) să ia cunoștință în prealabil de materialele și probele prezentate de procuror împreună cu demersul sau a recursului cu privire la aplicarea, prelungirea, revocarea, schimbarea arestării sau altei măsuri procesuale de constrângere;”
10. La Articolul 66 aliniatul (5) punctul 3 cuvântul ”necondiționat” se exclude.
11. La articolul 68 aliniatul (1) punctul 14) cuvântul ”finală” se exclude.
aliniatul (2) punctul 3) se modifică și va avea următorul cuprins ”3) să ia cunoștință în prealabil de materialele și probele prezentate de procuror

împreună cu demersul sau recursul său cu privire la aplicarea, prelungirea, revocarea, schimbarea arestării sau altei măsuri procesuale de constrângere.”

12. La articolul 69 alineatul (1) punctul 7) după cuvântul ”bănuît” se completează cu textul ”este reținut”.
alineatul (2) punctul 2) litera a) textul ”alin.(1) pct.2)-6)” se substituie cu textul ”alin.(1) pct.2)-7)”.

13. La Articolul 93 alineatul (1) după cuvântul ”vinovăției,” se completează cu textul ”la temeinicia aplicării măsurilor procesuale de constrângere”

14. Articolul 165

La alineatul (1) după cuvintele ”72 de ore,” sa completează ”cu sau fără plasarea ulterioară”.

La alineatul (2) punctul 1 se completează ”, în cazul apariției nemijlocite a motivelor verosimile de a bănuî că persoana a săvârșit această infracțiune;

după punctul 3) se completează patru puncte cu următorul cuprins ”4) persoanele în privința cărora a fost anulată hotărîrea de achitare și adoptată sentința de condamnare la închisoare, precum și persoanele care se eschivează de la executarea sentinței de condamnare la privațiune de libertate; 5) persoanele în cazuri comiterii infracțiunilor de audiență; 6) persoanele pentru a fi puse sub învinuire; 7) persoanele în vederea extrădării.”

La alineatul (3) punctul 1) după cuvântul ”procesul-verbal” se completează cu textul ”de reținere în cazurile prevăzute de alineatul (2) punctele 1), 2) și 7) al prezentului articol;” iar restul propoziției se exclude.

15. Articolul 165

La alineatul (3)

punctul 2) se completează cu ”în cazul prevăzut de alineatul (2) punctul 6) al prezentului articol;”.

La punctul 3) va avea avea următorul cuprins ”hotărîrii instanței de judecată în cazurile prevăzute de alineatul (2) punctele 3), 4) și 5) al prezentului articol.”

16. La articolul 166

La alinatul (1) textul ”pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de un an,” se exclude și se completează cuvântul ”și”.

La alinatul (5) se completează cu o nouă propoziție în felul următor ”În termenul de reținere se include timpul efectuării acțiunilor ilor procesuale imediat precedente completării actului de reținere în situația în care persoana era efectiv constrânsă în libertatea sa de mișcare pe parcursul efectuării acestor măsuri.”

La alinatul (7) după textul ”alin.(5)” se completează cu textul ”,(5¹)”, iar textul ”art.307” se substituie cu ”art.308”.

Aliniatul (7) se completează în final cu textul ”sau va aplica o altă măsură neprivativă de libertate”.

17. După articolul 171 se completează cu un nou articol 171¹ cu următorul cuprins: ”Articolul 171¹. Reținerea persoanei în vederea extrădării.

(1) Reținerea persoanei în vederea extrădării poate avea loc în temeiul mandatului de arest sau hotărârii de condamnare adoptate de o instanță judecătorească competentă a unui stat străin pînă la arestarea persoanei în vederea extrădării sau în cazul procedurii simplificate de extrădare prevăzute de articolele 545 și 547 din prezentul cod.

(2) Despre reținerea persoanei în vederea extrădării este imediat informată Procuratura Generală sau, după caz, Ministerul Justiției.

(3) Reținerea persoanei în temeiul prevăzut la alin.(1) se efectuează conform procedurii și în termenele prevăzute la art. 166 și 167.

(4) În cazul în care persoana reținută în vederea extrădării se constată a fi cetățean al Republicii Moldova sau persoana căreia i s-a acordat dreptul de azil, perioada de reținere pentru stabilirea acestor circumstanțe nu poate depăși 6 ore, după care persoana trebuie eliberată.

18.La Articolul 175

La aliniatul (4) cuvântul ”bănuît,” se exclude.

La aliniatul (5) cuvântul ”bănuitul,” se exclude.

19.La Articolul 176

La aliniatul (2) cuvântul ”bănuită,” se exclude.

La aliniatul (3) cuvintele ”vor lua” se substituie cu textul ”vor aprecia și vor motiva în mod obligatoriu dacă măsura preventivă este proporțională în circumstanțele individuale a cauzei penale, inclusiv luînd”

La punctul 1) după cuvîntul ”caracterul” se completează cu textul ”rezonabil al bănuielii, gravitatea” iar după cuvîntul ”încriminate” se completează ”, apreciat în fiecare caz individual însă fără a face referire la pedepse stabilite de Codul penal și fără a se pronunța asupra vinovăției”

La punctul 2) se modifică și va avea următorul cuprins”2) personalitatea și caracterizarea bănuितului, învinuitului, inculpatului, inclusiv la momentul comiterii faptelor încriminate;”.

punctul 6) se completează cu textul ”, venituri, posesia bunurilor imobile sau altei proprietăți”.

punctul 7) se completează cu textul ”și a unui loc permanent ori temporar de muncă”.

punctul 8) se completează cu textul ”prezentate de bănuит, învinuit, inculpat”.

Aliniatul (5) se completează în final cu cuvintele ”sau de muncă”.

20.La articolul 177

La aliniatul (1) după cuvintele ”necesitatea aplicării măsurii preventive” se completează cu cuvintele ”potrivit condițiilor și criteriilor stabilite de articolul 176,”.

La aliniatul (1¹) după cuvintele ”necesitatea aplicării măsurii preventive” se completează cu cuvintele ”potrivit condițiilor și criteriilor stabilite de articolul 176,”, iar după cuvîntul ”argumentele” se completează cu textul ”și contra-argumentele procurorului, victimei, părții vătămăte și a”.

La aliniatul (2) după prima propoziție se completează o propoziție nouă cu următorul cuprins”Arestarea preventivă constituie o măsură excepțională și se va dispune doar atunci cînd alte măsuri nu pot fi efectiv aplicate.”

21.La articolul 185

În tot textul cuvintele ”bănuitului,” ”bănuit,” se exclud.

La aliniatul (2) după punctul 3) se completează un nou punct cu următorul cuprins ”4) învinuitul, inculpatul aflându-se la libertate prezintă risc pentru securitatea și ordinea publică sau riscă să provoace dezordine în masă.”

La aliniatul (3) textul ”este în drept să dispună arestare la domiciliu, liberare provizorie sub control judiciar sau liberare provizorie pe cauțiune” se substituie cu următorul text ”sunt obligați să examineze oportunitatea aplicării altor măsurilor alternative arestării preventive și sunt în drept să dispună oricare altă măsură prevăzută la articolul 175.”.

La aliniatul (4) se completează în final cu textul ”, iar în cazul Curții Supreme de Justiție, hotărîrea atacată este examinată de alți cinci judecători a Curții Supreme de Justiție.”

22.La articolul 186

Aliniatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins ”Termenul inițial de arestare nu poate depăși 30 de zile și poate fi prelungit doar în condițiile prevăzute de prezentul cod. Termenul total de ținere în arest nu va depăși 12 luni.”.

Aliniatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins ”(3) În cazuri excepționale, în funcție de complexitatea și durata cauzei penale, atunci când condițiile și criteriile stipulate în articolele 175, 176 și 185 din prezentul cod și-au păstrat actualitatea și în cazul când alte măsuri preventive alternative nu pot fi aplicate, precum și atunci când persistă pericolul dispariției învinuitului, inculpatului sau a comiterii unor noi infracțiuni, ori atunci când persistă riscul exercitării din partea lui a presiunii asupra martorilor sau al nimicirii fie a deteriorării mijloacelor de probă, durata Ținerii în stare de arest preventiv poate fi prelungită:”

La aliniatul (3) punctul 1) textul ”6 luni” se substituie cu textul ”8 luni”.

La aliniatul (4) după cuvîntul ”Învinuiților” se completează cu cuvintele ”, inculpaților”.

Aliniatul (6) se completează în final cu o nouă propoziție cu următorul cuprins: ”Prelungirea arestului nu poate avea loc dacă termenele din prezentul aliniat au fost omise.”

La aliniatul (7) textul ” este în drept să înlocuiască arestarea preventivă cu arestarea la domiciliu, liberare provizorie sub control judiciar sau liberare provizorie pe cauțiune” se substituie cu textul ”sunt obligați să examineze dacă temeiurile inițiale a arestului au păstrat actualitatea și dacă există oportunitatea aplicării altor măsurilor alternative arestării preventive și sunt în drept să dispună oricare altă măsură prevăzută la articolul 175.”.

Aliniatele (8), (9) și (10) se exclud.

Aliniatul (11) textul ”stabilite la alin.(5), (6), (8), (9) și (10)” se substituie cu textul ”prezentului articol”, iar propoziția după cuvintele ”în apel” se completează cu ”și recurs”.
aliniatul (12) după cuvintele ”se efectuează” se completează ”sau se conduce”.

aliniatul (13) propoziția se completează cu ”iar în cazul Curții Supreme de Justiție, hotărîrea atacată este examinată de alți cinci judecători a Curții Supreme de Justiție.

La articolul 188 aliniatele (1), (2) și (7) cuvintele ”bănuitului,” și ”bănuit,” se exclud.

23.La articolul 190

aliniatul (1) propoziția după cuvîntul ”procurorului” se completează cu ”, persoanei arestate sau a avocatului acesteia, în tot cursul procesului penal”.

aliniatul (2) se exclude.

24.La articolul 191 aliniatele (2) și (4) cuvintele ”bănuitului” și ”bănuitul” se exclud.

25.La articolul 192 aliniatul (2¹) cuvîntul ”propunerii” se substituie cu cuvîntul ”demersului”.

26.Articolul 193

aliniatul (2) după cuvîntul ”preventive” se completează cu cuvintele ”sau la domiciliu”.

27. La articolul 194 alineatul (3) cuvintele ” ,fără participarea procurorului, învinuitului, inculpatului, condamnatului, achitatului” se exclud, iar alineatul se completează cu o nouă propoziție cu următorul cuprins: ”Neprezentarea părților legal citate nu împiedică examinarea cererii sau demersului.”

28. La articolul 195

alineatul (3) se completează cu o nouă propoziție cu următorul cuprins ”Dacă procurorul consideră că măsura preventivă arestul preventiv sau arest la domiciliu nu mai este justificată, iar temeiurile care au servit aplicării sau prelungirii acesteia au decăzut, precum și în cazurile menționate în alin.(5) pct. 1) și 2), el poate înlocui măsura arestul cu o măsură neprivativă de libertate sau revoca arestul și să pună în libertate persoană, chiar dacă arestul a fost aplicat anterior de judecătorul de instrucție sau, după caz, de instanță.”.

alineatul (4) textul ” înlocuirii sau revocării reținerii sau” se substituie cu textul ”eliberării persoanei reținute, înlocuirii sau revocării”.

29. La articolul 196 alineatul (2) propoziția se completează cu ”iar în cazul Curții Supreme de Justiție, hotărîrea atacată se examinează de alți cinci judecători a Curții Supreme de Justiție.”

30. Articolul 307 se exclude.

31. La Articolul 308

La alineatul (1) după textul ”temeiul și necesitatea aplicării arestării preventive sau arestării la domiciliu” se completează cu textul ”potrivit condițiilor și criteriilor stabilite de articolele 176 sau 186, argumentele și circumstanțele de fapt și lista probelor în susținerea demersului.”. La penultima propoziție a articolului 308 alineatul (1) cuvintele ”materialele care confirmă temeiurile” se substituie cu ”materialele și probele care confirmă și infirmă temeiurile”.

Ultima propoziție a articolului 308 alineatul (1) se exclude.

Aliniatul (1) se completează cu un nou alineat un nou aliniat (1¹) cu următorul cuprins ”Înainte de a fi depuse judecătorului de instrucție, demersul și materialele care confirmă temeiurile de aplicare sau prelungirea arestării se prezintă în prealabil învinuitului sau avocatului acestuia care confirmă în scris că au luat cunoștință de acestea. În cazul în care învinuitul refuză sau dacă avocatul se află în imposibilitate să ia cunoștință de demers și materiale, procurorul consemnează acest fapt și transmite neîntârziat demersul și materialele judecătorului de instrucție

care la solicitarea învinuitului sau avocatului le va oferi suficient timp de a lua cunoștință cu ele înaintea începerii ședinței.”

Aliniatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins ”Demersul cu privire la aplicarea sau prelungirea arestării preventive sau a arestării la domiciliu se examinează fără întârziere de către judecătorul de instrucție, în ședință închisă, cu participarea procurorului, apărătorului, învinuitului, cu excepția cazului în care învinuitul se eschivează de a participa la judecată sau de la urmărire penală și este anunțat în căutare. La ședință pot participa reprezentantul legal al învinuitului și martorii invitați de procuror sau de învinuit ori avocat. Procurorul asigură participarea la ședința de judecată a învinuitului reținut, înștiințează apărătorul și reprezentantul legal al învinuitului și martorii invitați de el. Învinuitul sau avocatul înștiințează martorii invitați de ei. În cazul neprezentării apărătorului înștiințat, judecătorul de instrucție asigură învinuitul cu apărător în conformitate cu Legea cu privire la asistența juridică garantată de stat. Neprezentarea martorilor invitați din partea procurorului sau învinuitului ori avocatului său nu împiedică examinarea demersului.”

Aliniatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins ”(4) În urma examinării demersului, judecătorul de instrucție adoptă o încheiere motivată privind admiterea sau respingerea demersului și, după caz, dispune aplicarea, prelungirea, revocarea sau înlocuirea față de învinuit a măsurii arestării preventive ori a arestării la domiciliu. Încheierea se înmânează procurorului și învinuitului. În baza încheierii, judecătorul emite un mandat de arestare, prelungire, înlocuire sau revocare care se înmânează procurorului, învinuitului și administrației locului de deținere și care se execută imediat.

aliniatul (5) după cuvintele ”aplicarea” se completează cu cuvintele ”sau prelungirea”

32.La articolul 309 aliniatul (1) cuvântul ”bănuțit,” se exclude.

33.La articolul 310 aliniatele (2), (3), (5), (6) și (7) cuvintele ”bănuțit,” , ”bănuțitul,” , ”bănuțitului,” se exclud.

34.La articolul 311 aliniatul (1) cuvântul ”bănuțit,” se exclude.

35.La articolul 312

aliniatul (1) propoziția se completează cu ”iar în cazul Curții Supreme de Justiție, de alți cinci judecători a Curții Supreme de Justiție.”

aliniatul (3) cuvintele ”bănuitului,” se exclud. După cuvintele ”care au fost citați” se completează ”cel puțin de două ori”, iar după cuvintele ”în modul prevăzut de lege,” se completează ”precum și a învinuitului anunțat în căutare,”. La finele aliniatului se completează o nouă propoziție cu următorul conținut ”La ședință pot fi invitați și martorii chemați de procuror, învinuit ori avocat, neprezentarea cărora nu împiedică examinarea recursului.”

36.La articolul 312

aliniatul (5) punctul 1) litera b) după cuvintele ”mandatului de arestare” se completează cu cuvintele ”ori de prelungirea arestării”

aliniatul (7) cuvântul ”bănuitului,” se exclud.

În prima propoziție după cuvintele ”mandatul de arestare” se completează cu cuvintele ”ori de prelungirea arestării”, iar cuvintele ”copia de pe decizie se expediază în aceeași zi” se substituie cu ”mandatul respectiv se transmite neîntârziat”

La aliniatul (8) cuvintele ”deținerii preventive” se substituie cu ”care au servit aplicării sau prelungirii arestului”.

37.La articolul 313 aliniatul (2) punctul 1 după litera c) se completează cu două litere cu următorul conținut ”d) de a elibera persoana reținută ilegal; e) de a elibera persoana deținută cu încălcarea perioadei de reținere sau arestului”

38.La articolul 341

Aliniatul (1) propoziția după ultimul cuvânt ”încheieri” se completează cu textul ”, precum și emite mandate.”

Articolul 341 se completează cu un nou aliniat (6) în următorul cuprins ”(6) Mandat judiciar se emite în situațiile prevăzute de prezentul cod și constituie un extras relevant al părții dispozitive a hotărârii judecătorești la care se referă.”

39.La Articolul 547 aliniatul (1) cuvintele ”180 de zile” se substituie cu ”12 luni”.

Președintele Parlamentului